

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Aleny Šiškovéj na neverejnom zasadnutí konanom 9. mája 2017 v Bratislave, v trestnej veci odsúdeného **P. B.**, pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a iný trestný čin, prerokoval sťažnosť odsúdeného P. B. podanú proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-3Nt/1/2015, zo 6. februára 2017, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku **z r u š u j e** uznesenie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-3Nt/1/2015, zo 6. februára 2017 a ukladá Špecializovanému trestnému súdu, pracovisko Banská Bystrica, aby vo veci **z n o v u k o n a l a r o z h o d o l.**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením rozhodol Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica o zamietnutí návrhu odsúdeného P. B. na povolenie obnovy konania vedeného Špecializovaným trestným súdom v Pezinku pod sp. zn. PK-2T/14/2013. Svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate nasledovne: „Treba zdôrazniť, že takmer všetky dôkazy, ktoré odsúdený P. B. navrhol vykonať, boli tomuto odsúdenému veľmi dobre známe už v čase, keď sa vykonávalo prípravné konanie, ako aj konanie pred špecializovaným trestným súdom. V tom čase obvinenému P. B. vôbec nič nebránilo v ktoromkoľvek štádiu trestného stíhania predložiť buď vyšetrovateľovi alebo súdu jeho vlastné lekárske správy o jeho aktuálnom zdravotnom stave vo vzťahu ku obdobiu, ktoré bolo uvedené či už v obžalobe a neskôr v rozsudku prvostupňového súdu, ako obdobie ohraničujúce páchanie trestnej činnosti aj obvineným P. B.. Na dôkaz – lekárske správy, ktoré inak potvrdzujú, že P. B. skutočne utrpel aj dve vážne zranenia, či už predlaktia a najmä členku a bol aj operovaný, nadväzuje aj navrhovaný výsluch svedkov B. F., I. H. a J. Š.. V prípade všetkých troch svedkov

a vychádzajúc pritom aj z vyjadrenia odsúdeného P. B. na verejnom zasadnutí, ide o osoby, s ktorými v rozhodnom čase prichádzal pravidelne do kontaktu. Svedkovia H. a F. mu dokonca poskytovali pomoc v súvislosti s jeho zraneniami, kontrolami a pooperačným stavom. V žiadnom prípade nejde o skutočnosti, ktoré sa objavili až dodatočne, ktoré by neboli odsúdenému alebo jeho obhajcovi známe už v priebehu vyšetrovania, či v priebehu hlavných pojednávaní na súde. Vtedy obvinený P. B. mohol teda kedykoľvek vykonanie týchto dôkazov navrhnúť vyšetrovateľovi alebo súdu, lebo o týchto dôkazoch vedel. Podľa obsahu jednotlivých zväzkov spisu však obvinený P. B. takýto návrh neurobil ani v prípravnom konaní najneskôr pri oboznamovaní sa s výsledkami vyšetrovania a neurobil tak ani v konaní pred súdom. Bolo však na uvážení vtedy obvineného P. B., že aj napriek upozorneniu súdu v písomnej podobe podľa § 240 Trestného poriadku ešte pred nariadením hlavného pojednávania, odsúdený nevyužil možnosť a tieto dôkazy nenavrhol vykonať pred špecializovaným trestným súdom ani v konaní pred odvolacím súdom. Čo sa týka ostatných dôkazov navrhnutých odsúdeným na vykonanie ako dôkazov, ktoré súdu neboli podľa odsúdeného skôr známe, vykonanie týchto dôkazov súd prejednávajúci návrh odsúdeného P. B. o povolenie obnovy konania odmietol vykonať v súlade s ustanovením § 272 ods. 3 Trestného poriadku, lebo sa týkali okolnosti nepodstatných pre rozhodnutie. Ide o štatistické ročenky o trestnej činnosti príslušníkov policajného zboru, odpovede štátnych inštitúcií o tom, že používajú aj osobné motorové vozidlá značky Mercedes G a fotografie známych osobností oblečených v bundách značky Thor Steinar, Alpha Industries. Tieto dôkazy nemajú absolútne nič spoločné s už prejednanou trestnou činnosťou odsúdeného P. B.. Možno zhrnúť, že odsúdený P. B. nepredložil súdu žiadne také dôkazy a skutočnosti, ktoré by dodatočne vyšli najavo, lebo neboli súdu alebo odsúdenému skôr známe a zároveň by boli dobrým podkladom pre rozhodnutie o povolení obnovy konania. Odsúdený P. B. nepredložil v teraz prebiehajúcom konaní žiadny dôkaz, ktorý by mohol odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo iné rozhodnutie o treste z dôvodu, že pôvodne uložený trest by bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a. Z dôvodu, že písomne podaný návrh odsúdeného P. B., ani písomné doplnenia návrhu spolu s prílohami skôr uvedenými, ani vyjadrenie P. B. na verejnom zasadnutí súdu nespĺňalo zákonné podmienky pre rozhodnutie o povolení obnovy konania, bol návrh odsúdeného P. B. ako nedôvodný zamietnutý.“

Proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pracoviisko Banská Bystrica, podal riadne a včas sťažnosť odsúdený P. B. (č. l. 300, 307 - 309, 311 - 313, 315 - 316). V sťažnosti uviedol: „Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že konajúci súd odôvodnil

nesplnenie podmienok pre povolenie obnovy konania tým, že som predložil resp. navrhol vykonať také dôkazy, ktoré mne ako obvinenému boli známe už skôr, teda v pôvodnom konaní. S touto argumentáciou nesúhlasím, a uvádzam, že skutočnosť, že dôkazy navrhnuté odsúdeným v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania, boli odsúdenému skôr známe, t. j. boli odsúdenému známe v pôvodnom konaní, je pre splnenie podmienok na povolenie obnovy konania irelevantná.

Hypotéza právnej normy uvedenej v § 394 ods. 1 Trestného poriadku je nasledovná:

- skončenie konania právoplatným rozsudkom alebo trestným rozkazom;
- existencia nových skutočností alebo dôkazov;
- nové skutočnosti a dôkazy boli súdu skôr neznáme;
- tieto nové skutočnosti a dôkazy by mohli samy o sebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo treste.

Prvé tri podmienky hypotézy boli nepochybne splnené. Z napadnutého uznesenia však nie je zrejmé, prečo konajúci súd nepovažoval za splnenú štvrtú podmienku. To či bola táto podmienka splnená mal konajúci súd preveriť tým, že by navrhnutých svedkov vypočul vo vzťahu k tomu, či som bol členom zločineckej skupiny P., či som bol pre túto skupinu činný alebo ju podporoval, resp. či môj zdravotný stav umožňoval spáchanie skutkov, pre ktoré som bol odsúdený. Som toho názoru, že súd hrubo pochybil, keď môj návrh zamietol bez toho, aby mnou navrhnuté dôkazy vykonal a na podklade týchto rozhodol. Súd porušil moje právo na obhajobu, keď termín verejného zasadnutia zmenil zo 7.2.2017 na 6.2.2017. Namietam tú skutočnosť, že súd prvého stupňa ma neupovedomil o zmene termínu verejného zasadnutia o vyššie uvedenom návrhu na povolenie obnovy konania na deň 06.02.2017, pričom upovedomenie o zmene termínu pojednávania mi bolo doručené až dňa 14.02.2017, čím bolo porušené ust. § 292 ods. 4 Trestného poriadku, nakoľko nebola zachovaná lehota 5 pracovných dní na prípravu a zároveň bolo týmto porušené moje právo na obhajobu. Z uvedeného dôvodu som tiež nemal možnosť vypočuť mnou navrhnutých svedkov.“ Odsúdený P. B. v závere sťažnosti navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie špecializovaného trestného súdu, sp. zn. BB-3Nt/1/2015, zo 6. februára 2017 a postupom podľa § 400 Trestného poriadku povolil obnovu konania vedeného na špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. PK-2T/14/2013.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Najvyšší súd ako nadriadený orgán v súlade s ustanovením § 192 ods. 1 Trestného poriadku, v ktorom je vyjadrený obmedzený revízny princíp, po tom ako nezamietol sťažnosť z dôvodov § 193 ods. 1 písm. a/ alebo písm. b/ Trestného poriadku, na základe sťažnosti preskúmal napadnutý výrok uznesenia a to zo všetkých hľadísk bez ohľadu na to, či tieto hľadiská boli alebo neboli v sťažnosti uvedené a jednak správnosť postupu konania, ktoré napadnutému výroku predchádzalo a to z hľadiska všetkých chýb, ktoré mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutého výroku uznesenia. Pri plnení revízneho princípu preveril z právnej stránky, či v celom konaní v priebehu, ktorého sa vytvárali podklady pre napadnuté uznesenie, nedošlo k porušeniu Trestného zákona, Trestného poriadku alebo iných mimotrestných právnych predpisov, ktoré sú súčasťou právneho poriadku a tak zistil, že sťažnosť odsúdeného P. B. je dôvodná.

Menovaný dôvodne namietal nezákonnosť v konaní, ktoré predchádzalo rozhodnutiu (v procesnom postupe špecializovaného trestného súdu), pretože tento vykonal verejné zasadnutie v rozpore s ustanovením § 292 ods. 4 Trestného poriadku, čím zásadným spôsobom porušil, v užšom slova zmysle, právo odsúdeného na primeranú lehotu na prípravu na verejné zasadnutie a v širšom slova zmysle jeho právo na obhajobu.

Podľa § 292 ods. 4 Trestného poriadku: *„Deň, čas a miesto verejného zasadnutia určí predseda senátu tak, aby osobe, ktorá na verejné zasadnutie dala svojím návrhom podnet, osobe, ktorá môže byť rozhodnutím priamo dotknutá, obhajcovi a prokurátorovi zostala od doručenia predvolania na verejné zasadnutie alebo od upovedomenia lehota aspoň päť pracovných dní na prípravu; to neplatí pri sťažnosti proti uzneseniu o nevzatí obvineného do väzby. Skrátiť lehotu možno len so súhlasom toho, v záujme koho je lehota ustanovená. U ostatných osôb, ktoré sa na verejné zasadnutie predvolávajú alebo o ňom upovedomujú, treba zachovať spravidla trojdňovú lehotu.“*

Procesne činný predseda senátu špecializovaného trestného súdu určil 1. decembra 2016 (č. 1. 199 - 200) termín verejného zasadnutia na 7. februára 2017. Na verejné zasadnutie predvolal odsúdeného P. B. a upovedomil obhajcu a prokurátora. Následne 26. januára 2017 zrušil termín verejného zasadnutia určený na 7. februára 2017

a určil nový termín verejného zasadnutia na 6. februára 2017 (č. l. 291). Odsúdenému P. B. bolo predvolanie na verejné zasadnutie určené na 6. februára 2017 doručené až 14. februára 2017 (po lehote konania verejného zasadnutia) a obhajcovi 30. januára 2017. Možno predpokladať, že odsúdený sa o novom termíne verejného zasadnutia dozvedel od pracovníkov ústavu na výkon trestu, kde bola doručená žiadosť o eskortu odsúdeného 31. januára 2017.

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že odsúdený P. B. nemal žiadnu (oficiálnu) lehotu na prípravu a teda lehota „aspoň 5 pracovných dní“ (§ 292 ods. 4 prvá veta Trestného poriadku) nebola u neho zachovaná. Takisto nebola uvedená lehota zachovaná ani u obhajcu, pretože obhajca upovedomenie prevzal 30. januára 2017 a 5 pracovných dní na prípravu končilo dňom 6. februára 2017. Špecializovaný trestný súd by mohol vykonať verejné zasadnutie 6. februára 2017 iba vtedy, ak by odsúdený a obhajca v súlade s § 292 ods. 4 druhá veta Trestného poriadku súhlasili so skrátením lehoty na prípravu, čo sa nestalo.

Špecializovaný trestný súd nerešpektoval ustanovenie § 292 ods. 4 Trestného poriadku, čím porušil právo odsúdeného na obhajobu a preto konanie predchádzajúce rozhodnutiu (§ 192 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku) trpí závažnou a neospravedliteľnou chybou. V ďalšom procesnom postupe bude musieť špecializovaný trestný súd konať aj v súlade s ustanovením § 292 ods. 4 Trestného poriadku.

Okrem toho špecializovaný trestný súd pochybil aj v tom, keď na verejnom zasadnutí nevykonal aspoň najdôležitejšie navrhované dôkazy. K tomu najvyšší súd poznamenáva nasledovné:

Špecializovaný trestný súd obmedzil konanie o návrhu na povolenie obnovy konania len na konanie podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, teda na úvahu, či má alebo nemá vykonať navrhnuté dôkazy na verejnom zasadnutí.

Podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku: *„Súd odmietne vykonať dôkaz, ktorý sa týka okolností nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolností, ktorú možno zistiť inými, už skôr navrhnutými dôkazmi. Rozhodnutie o odmietnutí vykonať dôkaz sa oznámi tomu, kto návrh na jeho vykonanie podal, a to spravidla ústne po otvorení hlavného pojednávania; súd je však oprávnený, ak sa to ukáže potrebným v priebehu ďalšieho pojednávania, takéto rozhodnutie zmeniť a vykonanie dôkazu pripustiť.“*

Postup § 272 ods. 3 Trestného poriadku v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania predchádza (ako prvá fáza konania) samotnému rozhodnutiu o návrhu na povolenie obnovy konania a možno ho aplikovať len vtedy, ak navrhnuté dôkazy sú pre rozhodnutie zjavne irelevantné alebo boli a sú súdu známe už z pôvodného konania. Ak odsúdený navrhuje vykonať dôkazy **súdu skôr neznáme**, súd je povinný citlivo a zároveň i spravodlivo posúdiť potrebu ich vykonania na verejnom zasadnutí. Spravidla až po vykonaní dovtedy neznámych dôkazov na verejnom zasadnutí môže súd so znalosťou veci a zodpovedne rozhodnúť, či ich dôkazná hodnota (sama o sebe alebo v spojení s ďalšími skutočnosťami alebo dôkazmi už skôr známymi) by mohla privodiť iné rozhodnutie o vine alebo treste v pôvodnom konaní. Napokon to je i samotnou podstatou konania o návrhu na povolenie obnovy konania – posúdiť, či dovtedy **súdu neznáme** skutočnosti alebo dôkazy (nie len odsúdeným označené dôkazy – navrhnuté na vykonania, pokiaľ nie sú irelevantné) môžu viesť k zmene rozhodnutia v pôvodnom konaní. Preto je súd povinný na verejnom zasadnutí konanom o návrhu na povolenie obnovy konania vykonať aspoň tie najdôležitejšie, dovtedy súdu neznáme a odsúdeným navrhnuté dôkazy a až po ich vykonaní rozhodnúť o povolení alebo nepovolení obnovy konania.

V predmetnej veci súd správne odmietol vykonať dôkazy – oboznámiť štatistické ročenky, odpovede štátnych inštitúcií a fotografie, pretože tieto navrhnuté dôkazy sú bez konkrétnej dôkaznej hodnoty, pričom len dokumentujú existujúci stav a preto ich najvyšší súd, podobne ako špecializovaný trestný súd považoval za nepodstatné pre akékoľvek rozhodnutie.

V ďalšom konaní je však žiaduce vypočuť na verejnom zasadnutí minimálne svedkov I. H. a B. F. k okolnostiam, na ktoré poukázal odsúdený B. v návrhu na povolenie obnovy konania (viď vyššie).

Pokiaľ špecializovaný trestný súd v odôvodnení svojho uznesenia argumentoval ustanovením § 240 Trestného poriadku, treba si uvedomiť, že označené ustanovenie (odsek 3, 4) o povinnosti navrhnuť dôkazy obvineným pred začatím hlavného pojednávania sa vzťahuje na trestné konanie do právoplatného skončenia veci a nemožno ho aplikovať na procesne samostatné konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku, čo vyplýva nie len z povahy veci, ale aj z podmienok konania o návrhu na povolenie obnovy konania, zreteľne, jasne a zrozumiteľne uvedených v ustanovení § 394 ods. 1 Trestného poriadku: „...skutočnosti alebo dôkazy súdu (nie odsúdenému) skôr neznáme...“.

Zo zreteľom na vyššie uvedené rozhodol najvyšší súd tak, že zrušil uznesenie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica a uložil mu povinnosť vo veci znovu konať a rozhodnúť.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 9. mája 2017

JUDr. Martin B a r g e l, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová